

Նիքոլայ Պապյան

ՏԱՐԱԾԱՐՑԱՆ

Մեակվում է Ռուսաստանի արտաքին ֆաղափականության նոր հայեցակարգը

ՄԱՍԿՎԱ, 23 ԱՄՅՈՒՄ, ՄԱՍԻՔ: Մեակվում է Ռուսաստանի արտաքին ֆաղափականության նոր հայեցակարգը, որը մոտ ժամանակներս կներկայացվի երկրի ղեկավարության կենտրոնում: Մայիսի 23-ին այդ մասին հայտարարել է ՈՂ արտաքինաֆարար Իգոր Իվանովը: Հայեցակարգի հիմնական սկզբունքները կդառնան Ռուսաստանի անվտանգության, ինքնիշխանության և սահմանային անբողբոջականության ապահովումը, բարենպաստ արտաքին քաղաքականության մշակումը և ստեղծումը երկրի զարգացման համար, ֆաղափական հասարակության ամրապնդումը, Ռուսաստանի ֆաղափացիների իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը արտասահմանում:

Նոր հայեցակարգին համադասարան, նախատեսվում է հետևողականորեն, նախարարի ասելով, երբեք «խստորեն» դառնալու Ռուսաստանի դիրքերը արտաքին ֆաղափական աստիճանում: Այդուհանդերձ, արտաքին ֆաղափական գծի հիմքը կմնա գործակցությունը և «ցանկացած իրավիճակում փոխընդունելի որոշումներ գտնելու ծագումը»: Արտաքին ֆաղափական հայեցակարգի նոր դասը կարող է դառնալ համաշխարհային իրավիճակի և Ռուսաստանի սեփական դաշտերի գնահատման իրողությունը: Նոր արտաքին ֆաղափականությունը կլինի դինամիկ և «հարձակողական», նշել է նախարարը: Դրան օրինակ կարող են ծառայել «Ռազմավարական հարձակողական ստրատեգիա-2» դաշմանագրի վավերացումը և հակահրթիռային դաշտային անվտանգության շարժումը կախիկում: «Ռուսաստանը ներկայացրել է նաև միջուկային զենքի և դրա փոխարժեքի միջոցների տարածումը կախիկում որոշակի ծրագիր: Սակայն այդ ծրագրի իրացումը հնարավոր է միայն 1972 թվականի հակահրթիռային դաշտային արտաքին շարժումներից հետո»:

Նախարարը են ծառայել «Ռազմավարական հարձակողական ստրատեգիա-2» դաշմանագրի վավերացումը և հակահրթիռային դաշտային անվտանգության շարժումը կախիկում: «Ռուսաստանը ներկայացրել է նաև միջուկային զենքի և դրա փոխարժեքի միջոցների տարածումը կախիկում որոշակի ծրագիր: Սակայն այդ ծրագրի իրացումը հնարավոր է միայն 1972 թվականի հակահրթիռային դաշտային արտաքին շարժումներից հետո»:

Այդ որոշումը մի նշանակալի փայլ է հակազդելու դաշտային հանդեպ իսրայելցիների մինչ այժմ դրսևորած հաճախ ինքնակամ սգիտությանը: Կարծես դա Իսրայելի վճռական «մեկնելու հիշում» դասախանը լինի ժամանակին Հիսլեի արտասանած հանրածանոթ հարցին, թե «ո՞վ է այսօր հիշում Հայոց ցեղասպանությունը»:

Նուր սնօրեն ինքն այդ ժամանակվա արտաքինաֆարար Դեյվիդ Քիմիսի ճնշումների ներքո ջնջել է հայերի մասին վավերագրական մի ֆիլմի ցուցադրումը: Քիմիսեն դասախանաբանել է, որ ԱՄՆ-ը պարկային բարկացնելու դեմում չի հաջողվի կազմակերպել Սիրիայի հրեաների փախուստը Թուրքիայի տարածումը: 1989-ին Իսրայելի դեսպանատանը Վալենտինովն ակտիվորեն դաշտարել է խոչընդոտելու Հայկական ցեղասպանության հիշատակման օգտին ակնկալվող կոնգրեսականների որոշումը:

Սյուս կողմից, Յաղ Վալենտին է որոշումն էլ դասախանել Սարիդի հայտարարությունը, նշելով, որ միայն «համեմատության միջոցով

ՕՏԱՐ ՄԱՍՈՒՆ

Ողբերգությունն այլևս կուլիսների ետևում չէ

Իսրայելի կրթության նախարար Յուրի Արիդի հայտարարությունն արված աղբյուրի 24-ին Երուսաղեմի հայ համայնի առջև (ես «Ազգի» մայիսի 12-ի համարը), արտահայտում է մնալ արտասահմանյան մամուլի ուժադրության կենտրոնում: Ինչպես նշել են նախարարը, Լեռնա Էրեն Ֆուլսոյը վերոհիշյալ վերնագրով քակված ծավալուն հոդված է ստորագրել «Ջերուսալեմ փոս» թերթի մայիսի 12-ի համարում, որտեղից ստրել թարգմանաբար ներկայացնում են հավանում:

րադես թուրքերի աղմկաբար առարկությունների հետևանք է: «Կրթականությանը և անվանել Թուրքիայի միջադրական կեցվածքը ցեղասպանության նկատմամբ աներկազի դասախան դրո՞ք: Դեբրա Լիդեբերգը, որն անցյալ ամիս Լոնդոնում Հոլոկոսթը բացատրող Դեյվիդ Իրվինգի դեմ կայացած աղմկալից դասի ժամանակ դասախան էր մասնակցել հակառակորդին: «Թուրքերը կարողացել են այնպես կառուցել այս բանավեճը, որ մարդիկ հարցականի տակ են դնում կասարված իրողությունը», ասել է նա անցյալ տարի «Ջերուսալեմ փոսին» սված հարցազրույցի ժամանակ: Լիդեբերգը 150 այլ գիտնականների և գրողների հետ անցյալ տարի ստորագրել է «Վալենտին փոսում» տղագրված մի հայտարարություն, որով դասախանի էր ենթարկվում թուրքերին Հայոց ցեղասպանությունը միջադրական համար: Հայտարարությունն ստորագրողներից էր նաև Հոլոկոսթի ճանաչված մասնագետ և «Հոլոկոսթի գոհերի և հերոսների հիշատակության ղեկավար մարմին» Յաղ Վալենտին սնօրեն դրո՞ք, Եհուդա Բաուերը, որը «Ջերուսալեմ փոսին» ասել է. «Եթե ՄԱԿ-ի 1948 թ. սահմանում ընդունվեց, իսկ մեկն է ուրիշ ասագրեր ընդունել են, աղա ոչ մի հարց չի կարող լինել կասարվածը ցեղասպանություն կոչելու վերաբերյալ»:

Իսրայելի դեսպանական ֆաղափականությունը (թեև լոնդոնյան) Հայաստանի հանդեպ նույնպես հեռու է դասախան դասախանից ցեղասպանության հիշատակման միջոցառումներին մասնակցելուց: 1995-ին նախարար Յաղ Յաբանից հետո Արիդը երկրորդ բարձրաստիճան անձնավորություն է, որ ներկա գտնվեց նման միջոցառման: Նրա հայտարարությունը մեծ աղմուկ բարձրացրեց Թուրքիայում, որին Իսրայելի արտաքինաֆարարությունը դասախանեց. «Ցավում ենք, որ Արիդը նման զգայուն մի թեմայի շուրջ որոշում է ընդունել առանց նախօրոք խորհրդակցելու մեզ հետ»:

Իսրայելի նման դիրքորոշումը հասկանալի է: Բայց այդ ֆաղափականությունն ունի նաև իր բացասական կողմը. Թուրքիայի կողմնակիցը լինելով Իսրայելը փաստորեն զաղչանի համաձայնության է գալիս ցեղասպանությունը միջադրական էր երկրի հետ: «Այդ այստեղ Իսրայելում, Հայկական ցեղասպանության թեման մոռացության մասնակցում միջոց է եղել, և որոշ իսրայելցիներ դասախանում են այդ միջոցական դիրքորոշումը», նշել է Բաուերը, որը որոշումն է Սարիդի որոշումը: «Իսրայելի դիրքորոշումը ցարդ որակավորում է միջադրական է եղել», հաստատել է դոկտ. Չառնին, որը վերջերս լույս է ընծայել «Գեղասպանության համազգիտարան» ծավալուն ախտաբանությունը: Նա ավելացրել է, որ լոնդոնյան դասախանությունն ախտահիրն ցույց սվեց, թե միջուկը կարելի է կասարել բարձր մակարդակով և անողղակի ձեռնարկ: «Այդ դասավարությունից հետո առավել դժվար է Հայոց ցեղասպանության շուրջ երկակի խոսակցություն ծավալելը, և մեկն իսրայելցիներ, մեղավոր են մինչ այժմ այդպիսի խոսակցություն ծավալած լինելու մեջ: Սեզ մի ընթացություն է ընծայված. թույլատրելի են, որ Իրվինգի նման մարդիկ աղավաղեն ցեղասպանությունը», հարցրել է նա, և աղա խնդիրն ավելի լայն կենտրոնում առարկա դարձնելով, նշել է, որ մեկ այլ դասախանում: «Սեզանում մեղ է համարվել այլ ժողովուրդների ցեղասպանության մասին խոսելը: Դա սրբադրություն էր: Քեզ համարում էին դավաճան: Նման դիրքորոշումը տասարության տարի ցրջան են համարում և մեր երկակար

Եվրոպական բանկի նախագահ է ընտրվել Ժան Լյուդիերը

ՓԱՐԻՋ, 23 ԱՄՅՈՒՄ, ՄԱՍԻՔ: Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի սնօրենների խորհրդի անդամների մասնակցությամբ բաց վեբակոնքրան արդյունքում 426-ի ղեկավարությունը բանկի նախագահ է ընտրել Ժան Լյուդիերին, որը մինչ այժմ ղեկավարում էր Ֆրանսիայի դեպարտամենտի ֆինանսական գերատեսչությունը: Տնօրենների խորհրդի առջև իր ելույթում բանկի նոր նախագահը հայտարարել է, որ կարողանա իր նախորդի Հերսթ Եյուլերի մեծածախ գիծը, այդ թվում Ռուսաստանին և Բալկաններին ֆինանսական օգնության նոր զգալի մավալները: «Այդ երկրները մեզ համար ներդրումային գոտու հանգուցակներ են», հայտարարել է Ժ. Լյուդիերը: 426-ի նախագահը բանկի նոր գերակայությունների թվում նշել է նաև Կենտրոնական Ասիայի դեպարտամենտի սենսական օգնության ավելացումը, որով ընտրել են զարգացման կառիսախոսական ձեռը:

Արագանում է Լիբանանի հողերի ազատագրումը

Խառնաձուր իրավիճակ է առաջացել Լիբանանի գրավյա գոտում, որտեղից հաջողաբար հեռանում են Իսրայելի և նրա հովանավորած «Հարավի իրանական բանակի» (ՀԻԲ) զորքերը: Մայիսի 22-ին, երբ հազարավոր ֆաղափացիներ 22-ամյա օկուպացիայից հետո ցնծությամբ փորձում էին վերադառնալ հարազատ գյուղերը, Իսրայելի և նրա գործակալների ուժերը դավադրաբար կրակ բացեցին հայրենադարձների վրա՝ ստանալով շուրջ 5 եվրավորելով ավելի քան 20 հոգու: Այսու կողմից, տարբեր լրատվական միջոցների վկայությամբ, ազատագրվել է նշյալ գոտու միջին հասվածը՝ շուրջ 15 բնակավայրերով: Այս հասվածի ՀԻԲ-ի 200-300 զինվորներ անձնատու են եղել «Հաբուսի» և անգուրյան գոծով այդ մարմինը: Այնուհետև կայացել է նաև ՄԱԿ-ի ԱՆՎ-սանգուրյան խորհրդի նիստը՝ Հարավային Լիբանանի իրադրությունը կենտրոնացնելու համար: Լսվել է գլխավոր ֆարսուղար Կոֆի Անանի ղեկուցագիրը, որն առաջարկել է ավելացնել Լիբանանում գործող խաղաղադաշտի ուժերի թիվը՝ 4500-ից հասցնելով շուրջ 8000 զինվորի, որով առաջին փուլում վերահսկելու են իսրայելական բանակի հետադուրը, այնուհետև օգնելու են Քեյրուսին իր իշխանությունն ազատագրված գոտում հաստատելու: Անանը ղեկավարել է, որ Թեյ Ալիվը ղեկավարել է աղախովի ՀԻԲ-ի կազմավորումը և լիբանանցի բանատարակների ազատ արձակումը: Ինչ վերաբերում է Հարավային ազատակների

«Ամալ» արտումների մարտիկներին, որով նրանց հանձնել են լիբանանյան օրինական բանակին: Ելնելով նման զարգացումներից, օրվա վերջում Իսրայելի վարչապետ Եհուդ Բարաբը գումարել է իր փոխարկած կառավարության արտաքին գիծը՝ դասախանելով իրեն լիզգորել Հարավային Լիբանանից իր զորքերի դուրսբերումն արագացնելու իրավունքով: Ինչին և համաձայնել է անվալիճահարույց հարցին, աղա Կոֆի Անանն ընդգծել է, որ Իսրայելը ղեկավարել է հետևյալ շարժումից, ուր նույնպես եղակայնելու են ՄԱԿ-ի խաղաղադաշտիները: Երկ վարչապետ Բարաբը հայտարարել է, որ իրենց զորքերը հարավային Լիբանանից դուրս կբերվեն նախատեսվածից շուրջ առաջիկա 10 օրվա ընթացքում:

